Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Lorina Ciubotaru
Dosarul nr. 2a-1830/25
(2-24126610-02-2a-21052025)

D E C I Z I E

22 octombrie 2025
mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Nicolae Ghedrovici şi Elena Bolocan
Grefier Gabriela Catrinesco

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererile de apel declarate de reprezentantul Ministerului Justiţiei, Nicolae Nigai şi reprezentantul SC ”Catol Lux” SRL, avocata Tatiana Crivenco,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025 prin care a fost admisă parţial acţiunea,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocata Tatiana Crivenco în interesele SC ”Catol Lux” SRL împotriva Ministerul Justiţiei cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 5 noiembrie 2024 avocata Tatiana Crivenco, în interesele SRL „CATOL LUX” s-a adresat cu cererea de chemare în judecată către Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul reclamantei a indicat, că la 17 iunie 2022 S.R.L. „Amid-Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „CATOL LUX” privind repararea prejudiciului (cauza civilă nr. 2c-1407/2022), iar la 22 iunie 2022 a fost depusă o cerere privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Menționează că cauza a fost repartizată judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar prin încheierea din 5 iulie 2022 a fost primită spre examinare cererea de chemare în judecată și s-a fixat ședința de judecată pentru data de 4 octombrie 2022. Totodată prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 iulie 2022 cererea privind aplicarea măsurilor de asigurarea a acțiunii a fost respinsă. La 13 iulie 2022 SRL „AMID-AUTO” a depus cerere de recurs asupra încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie prin care s-a respins asigurarea acțiunii.

Ulterior, la 4 octombrie 2022 SRL „CATOL LUX” a depus referință asupra cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „AMID-AUTO” și tot în aceiași zi a fost înaintată cererea privind invocarea excepției de tardivitate. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022 s-a admis recursul declarat de SRL „AMID-AUTO”, s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2022 și s-a emis o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care s-a aplicat sechestru pe conturile bancare ale SRL „CATOL LUX” , asupra bunurilor mobile și imobile în limita sumei de 596 752,98 lei.

Susține că întru executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022, la 2 noiembrie 2022 executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu a aplicat sechestru pe conturile bancare ale SRL „CATOL LUX”, precum și bunurile mobile și imobile ce îi aparțin acesteia în mărimea sumei de 596 752,98 lei în cadrul procedurii de executare nr. 056-1454/2022. La 29 noiembrie 2022 SRL „AMID-AUTO” a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor din acțiune, iar la 01 octombrie 2022 a depus o cerere de aplicarea a măsurilor de asigurare a acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 decembrie 2022 s-a admis cererea privind aplicarea măsurilor de asigurarea a acțiunii și s-a aplicat sechestru pe conturile bancare ale S.R.L. „Catol Lux”, bunurile mobile și imobile în limita sumei de 411 470,01 lei. La 26 ianuarie 2023 Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a emis dispozitivul hotărârii în cauza respectivă, iar la 30 ianuarie 2023 SRL „CATOL LUX” a depus cerere de apel nemotivat.

Remarcă, că în conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1), (5)-(6) și (8) Codul de procedură civilă, judecătorul era obligat ca până pe data de 26 februarie 2023 să întocmească hotărârea motivată în cauza 2c-1407/2022 intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „AMID-AUTO” împotriva SRL „CATOL LUX” privind repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată. Totodată în termen de 5 zile de la această dată urma să asigure expedierea hotărârii către părțile din acest proces, fapte care nu a avut loc până la moment actual. Astfel, consideră că din cauza inacțiunilor și acțiunilor ilegale ale judecătorului, drepturile SRL „CATOL LUX” sunt afectate în mod direct, or asupra bunurilor acesteia prin hotărârea suplimentară din 2 iunie 2022 a fost aplicat sechestru în limita sumei de 596 752,98 lei și 411 470,01 lei, iar din cauza faptului că hotărârea din 26 ianuarie 2023 a fost motivată tocmai la data de 08 aprilie 2024, adică după un an și două luni, dreptul reclamantei la examinarea cauzei sale în termen rezonabil garantat de lege, este încălcat grav.

Afirmă, că după motivarea hotărârii, cauza a fost expediată la Curtea de Apel Chișinău pentru examinare, iar din cauza faptului ca judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nu s-a expus asupra cererii privind excepția de tardivitate, dosarul a fost restituit în Judecătoria Chișinău pentru examinarea cererii privind emiterea unei hotărâri suplimentare. La moment cauza respectivă se află la Curtea de Apel Chișinău, nefiind încă pusă pe rol.

Avocata Tatiana Crivenco a invocat prevederile art. 2 și 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, precum și prevederile art. 2036 și 2037 din Codul civil.

A mai menționat, că SRL „CATOL LUX” este o companie în care activează peste 90 de angajați, iar aplicarea sechestrului pe o sumă de 596 752,98 lei și 411 470,01 lei pe o perioadă atât de lungă face dificilă achitarea salariilor angajaților, precum și continuarea

activității societății. Totodată, a specificat că într-o altă cauză între aceleași părți, același judecător a aplicat sechestru asupra bunurilor SRL „CATOL LUX” în sumă de 1 293 111,16 lei (cauza civilă nr. 2c-3835/20), iar din acest considerent a fost înaintată prezenta acțiune de constatare a încălcării dreptului reclamantei la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, or, nemotivarea intenționată a hotărârii timp de un an și 2 luni, este o încălcare gravă a termenului rezonabil.

Reține, că dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei, în mod obligatoriu urmează a fi coroborat cu alte garanții ale procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului, principii care în ansamblul lor materializează dreptul părții la un proces echitabil, iar examinarea cauzei este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil.

Consideră că s-a încălcat dreptul reclamantei la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, fiindu-i astfel cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 10 000 lei. Notează că pentru a se adresa cu prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „CATOL LUX” este nevoită să suporte cheltuieli de asistență juridică în sumă de 15 000 lei pe care le solicită a fi încasate de la pârât. Actul care confirmă că reclamanta a achitat această sumă de bani în calitate de onorariu avocatului este factura fiscală anexată. Factura a fost semnată electronic prin intermediul sistemului eFactura.

Astfel, avocata Tatiana Crivenco, în interesele SRL „CATOL LUX” solicită constatarea încălcării dreptului SRL „CATOL LUX” la judecare în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2c-1407/2022 și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantei suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15 000 lei (f.d.4-9).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025 s-a admis parțial acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului SRL „CATOL LUX” la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile- dosar nr.2c-1407/2022. S-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul SRL „CATOL LUX” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei. În rest acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 29 ianuarie 2025, reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița a depus apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond în partea pretențiilor admise, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii în această parte.

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 7 februarie 2025 avocatul Tatiana Crivenco, în interesele SRL „CATOL LUX”, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, în partea neadmiterii și emiterea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului **reprezentantul Ministerului Justiției** a indicat, că instanţa de fond a apreciat arbitrar poziția participanților procesului şi nu a luat în considerație argumentul invocat de către reprezentantul Ministerul Justiției în ceea ce vizează nedepunerea de către intimat în instanța de judecată a cererii de accelerare a examinării pricinii potrivit art. 192 din Codul de Procedură Civilă, în condițiile în care acesta susține precum că „a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei", inclusiv precizarea instanței privind tergiversarea motivării hotărârii. Prin urmare, procedând astfel, intimatul a aprobat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea judecătorească şi părțile implicate în proces.

Consideră eronată opinia instanţei de fond cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare a cauzei în termen rezonabil, deoarece în cauza supusă controlului rezonabilității duratei procedurilor, nu se atestă careva motive de tergiversare, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept „tergiversare a examinării cauzei".

A opiniat, că rezonabilitatea duratei procedurilor urma a fi apreciată de către instanță în lumina tuturor circumstanțelor cauzei respective, cu precădere trebuia elucidat şi problematica nedepunerii unei cereri de accelerare, implicit şi la subiectul motivării hotărârii judecătorești, subiect ce nu a fost contestat de către intimat la acel moment, însă doar acum în baza Legii nr.87/2011, aspect ce probează în prezent urmărirea unui interes exclusiv pecuniar din partea intimatului.

Consideră, că instanța nu a ținut cont de argumentul Ministerului Justiției, care releva că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil) operează cu noțiunea de termen rezonabil şi nicidecum cu termen calendaristic. Dreptul la satisfacție echitabilă stabilit de Legea nr.87 şi art.6 CEDO este conferit pentru nerespectarea termenului rezonabil așa cum acesta este definit de jurisprudența CEDO şi nu pentru nerespectarea termenului formal calendaristic prevăzut de legislația națională.

A susținut, că în cauza dată nu se atestă careva motive de tergiversare a examinării cauzei civile, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept „tergiversare a examinării cauzei", motiv din care nu pot fi reținute argumentele intimatului în acest sens.

A menționat, că instanțele judecătorești au respectat cu strictețe dreptul părților litigioase la examinare în termen rezonabil a cauzei, precum şi în comportamentul acestora nu se denotă o oarecare lipsă de diligență.

În motivarea apelului **reprezentantul SRL „CATOL LUX",** avocatul Tatiana Crivenco, a indicat, că cu toate acestea, prima instanţă a respins cererea reclamantei privind încasarea prejudiciului moral, concluzionând că, ,,simpla constatare a încălcării dreptului fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate şi totodată se concluzionează că SRL „CATOL LUX astfel va putea obţine o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral invocat".

Cu această concluzie partea apelantă nu este de acord, întrucât ea contravine principiului reparării integrale a prejudiciului şi nu reflectă în mod adecvat exigențele jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Deși este adevărat că în anumite situații constatarea încălcării poate fi considerată o satisfacție echitabilă, acest lucru este valabil doar în cazurile în care prejudiciul moral este fie inexistent, fie neînsemnat, ori imposibil de dovedit.

În acest context a invocat, că în speță însă apelanta a invocat în mod clar efectele negative ale tergiversării procesului asupra activității comerciale, reputației şi încrederii în justiție. Mai mult, ideea conform căreia simpla constatare a încălcării ar genera o „valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral invocat" este una abstractă şi lipsită de fundament juridic concret. Valoarea reparației morale nu se poate cuantifica printr-o astfel de prezumție subiectivă a instanței, ci trebuie să rezulte din evaluarea efectivă a suferinței morale, a stresului generat de incertitudinea îndelungată, precum şi a eventualelor consecințe asupra imaginii şi activității reclamantei, mai ales în cazul unei persoane juridice implicate în raporturi comerciale.

Astfel, refuzul instanței de a acorda despăgubiri, în lipsa unei justificări riguroase şi argumentate, poate fi interpretat drept o diminuare nejustificată a protecției drepturilor fundamentale.

Prin urmare, consideră că instanța de fond a aplicat în mod restrictiv principiul satisfacției echitabile, fără a analiza în profunzime impactul real al încălcării asupra apelantei. 0 asemenea abordare riscă să creeze un precedent periculos, în care încălcarea drepturilor este recunoscută formal, dar nereparată în mod efectiv, golind de conținut noțiunea de protecție juridică efectivă. 2

Totodată a consemnat, că urma a fi luat în considerație comportamentul apelantei în cauza respectivă şi faptul că nu i se poate imputa, nici într-un caz, tergiversarea nemotivării hotărârii judecătorești.Or, în speţă, apelanta a demonstrat un comportament procesual corect, a respectat termenele procedurale şi nu a recurs la manevre dilatorii care ar fi putut influența negativ desfășurarea litigiului. Prin urmare, întreaga responsabilitate pentru durata excesivă a procesului, inclusiv pentru perioada în care hotărârea judecătorească nu a fost motivată, revine exclusiv instanței. Această perioadă, a afectat direct dreptul apelantei la un proces echitabil şi la o soluționare a cauzei într-un termen rezonabil. Faptul că hotărârea a fost pronunțată, dar nemotivată pe o durată semnificativă de timp, echivalează cu o formă de inacțiune judiciară care blochează efectiv, continuarea firească a procesului.

Astfel, în lipsa unor despăgubiri morale, se poate considera că dreptul apelantei la un proces echitabil a fost nu doar formal, ci şi efectiv încălcat, fără a i se asigura un remediu just.

Prin referință reprezentantul apelantei/reclamante SRL „CATOL LUX", avocatul Tatiana Crivenco a solicitat respingerea cererii de apel declarate de Ministerul Justiției, cu menținerea hotărârii în partea admisă de prima instanță.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 27 ianuarie 2025, iar cererile de apel au fost depuse de reprezentantul Ministerului Justiției la 29 ianuarie 2025 și respectiv, de reprezentantul SRL „CATOL LUX", avocatul Tatiana Crivenco la 7 februarie 2025, Colegiul judiciar constată că acestea au fost declarate în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului/pîrît Ministerul Justiției, cît și reprezentantul apelantei/reclamantei SRL „CATOL LUX", avocatul Tatiana Crivenco, fiind citați legal, nu s-au prezentat în ședința instanței de apel. Urmare a acestui fapt și în corespundere cu prevederile art. 379 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În acord cu prevederile art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit art. 117 alin. (1), (2) CPC, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

În acord cu art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În corespundere cu art.121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art.130 alin.(1)-(4) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Aşadar, din materialele cauzei urmează că, la 6 iunie 2022 SRL „AMID-AUTO” a depus cererea de chemare în judecată către SRL „CATOL LUX”, privind încasarea prejudiciului material și cheltuielile de judecată (f.d.12-16).

La 27 iunie 2022 SRL „AMID-AUTO” a înaintat cererea de asigurarea a acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor și mijloacelor bănești de pe conturile SRL „CATOL LUX”(f.d.17-19).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 iulie 2022 cererea de chemare în judecată depusă de SRL „AMID-AUTO” către SRL „CATOL LUX” privind încasarea prejudiciului material și cheltuielile de judecată a fost primită spre examinare în procedura contencioasă și stabilită ședința de judecată pentru 4 octombrie 2022, ora 12.00 (f.d.20).

Tot la 5 iulie 2022 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea privind asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor și mijloacelor bănești de pe conturile SRL „CATOL LUX” a fost respinsă (f.d.21-23).

La 8 iulie 2022 SRL „AMID-AUTO” a declarat recurs asupra încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 iulie 2022 (f.d.24-27).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022 s-a admis recursul, s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 iulie 2022 și s-a pronunțat o nouă încheiere, potrivit căreia: s-a admis integral cererea privind asigurarea acțiunii și s-a aplicat sechestru în limita valorii acțiunii (f.d.28-31).

Prin încheierea executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu nr. 056-1454/2022 din 2 noiembrie 2022, au fost aplicate măsuri de asigurare a documentului executoriu nr.2rc-237/2022 din 25 octombrie 2022 (f.d.32, 33).

Ulterior, SRL „AMID-AUTO" a solicitat majorarea cuantumului pretențiilor din acțiune în cuantum de 444 020,88 lei cu titlu de prejudiciu material, în total valoarea acțiunii fiind de 1 008 223,08 lei (f.d.42-45).

La 1 decembrie 2022 SRL „AMID-AUTO" a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare în limita pretențiilor indicate în cererea de majorare a cuantumului pretențiilor (f.d.46-48).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 decembrie 2022 cererea privind asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor și mijloacelor bănești de pe conturile SRL „CATOL LUX" în limita sumei de 411 470,01 lei a fost admisă (f.d.50-54).

La 26 ianuarie 2023 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis acțiunea și a încasat din contul SRL „CATOL LUX" în beneficiul SRL „AMID-AUTO" suma de 564 202,20 lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru obligația neexecutată și suma de 444 020,88 lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru obligațiile executate cu întârziere, iar în total suma de 1 008 223,08 lei, precum și taxa de stat în sumă de 30 246,69 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 9 000 lei și cheltuielile pentru punerea în executare a documentului executoriu privind asigurarea acțiunii în sumă de 3 980 lei (f.d.76).

La 30 ianuarie 2023 SRL „CATOL LUX" a depus cererea de apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 ianuarie 2023 (f.d.77).

La 7 februarie 2023 SRL „AMID-AUTO" a depus cererea privind emiterea unei hotărâri suplimentare

La 14 august 2023 SRL „CATOL LUX" a depus cererea privind accelerarea procedurii de întocmire a hotărârii integrale (f.d.81-82).

Prin nota informativă din 16 august 2023 s-a informat despre înregistrarea cererii cu privire la accelerarea procedurii de întocmire a hotărârii integrale, însă reieșind din faptul că completul judecătorului se afla în concediu la acea dată, cererea a fost repartizată automat-aleatoriu spre examinarea unui judecător (f.d.79-80).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 august 2023 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea privind accelerarea procedurii de întocmire a hotărârii integrale (f.d.83).

Din informația furnizată de portalul național al instanțelor de judecată în cauza civilă nr. 2c1407/2022 hotărârea integrală a fost întocmită la 8 aprilie 2024.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2024 a fost ridicată de la examinare în ordine de apel cererea de chemare în judecată depusă de SRL „AMID-AUTO" către SRL „CATOL LUX" privind încasarea prejudiciului material și cheltuielile de judecată și restituită Judecătoriei Chișinău, sediul Centru pentru a se expune asupra cererii privind emiterea hotărârii suplimentare (f.d.98-99).

La 5 iulie 2024 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a emis hotărârea suplimentară, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintate de reprezentantul SRL „Catol Lux” (f.d.100-101).

Invocând încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, făcând uz de remediul intern reglementat de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, prin acțiunea formulată împotriva Ministerului Justiției, SRL „CATOL LUX” a solicitat să fie constatat faptul încălcării dreptului SRL „CATOL LUX” la judecare în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2c-1407/2022 și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantei suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15 000 lei.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a constatat încălcarea dreptului SRL „CATOL LUX” la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile- dosar nr.2c-1407/2022, cu încasarea de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul SRL „CATOL LUX” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei. În rest acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele a probelor prezentate hotărârea fiind întemeiată.

În susținerea acestei poziții, instanța de apel reține, că în conformitate cu art. 2 alin. (1)-(2) Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87/21.04.2011 ,orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant)”.

Potrivit art. 2 alin. (4)-(6) Legii menționate, ,prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul ia delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti

se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant".

În conformitate cu prevederile art. 4 Legii nr. 87, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Instanța de apel menționează că scopul Legii nr. 87/21.04.2011 constituie crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti. Este unul din principalele mecanisme interne prin care se tinde la respectarea termenului optim şi previzibil de soluţionare al procesului.

Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea enunțată, aplicarea şi interpretarea termenelor din această lege se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenţiei Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Așa dar, instanța de apel reține că, solicitând respectarea unui „termen rezonabil", Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61). Art. 6 § 1 obligă statele contractante să-și organizeze sistemele juridice astfel încât să le permită să îndeplinească cerințele acestei dispoziții. Obligație în sarcina statelor membre: au responsabilitatea să își organizeze propriul sistem judiciar astfel încât instanțele acestora să poată garanta oricui dreptul de a obține o hotărâre definitivă privind contestațiile referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil într-un termen rezonabil [Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei (MC), pct. 24; Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC), pct. 142]. O apreciere in concreto: caracterul rezonabil al duratei unei proceduri în temeiul art. 6 § 1 trebuie apreciat în fiecare caz în funcție de circumstanțele cauzei [Frydlender împotriva Franței (MC), pct. 43], care pot impune o evaluare globală [Obermeier împotriva Austriei, pct. 72; Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei (MC), pct. 23]. 115. Caracterul rezonabil al duratei procedurii se apreciază cu ajutorul criteriilor consacrate de jurisprudența Curții, care sunt următoarele: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, cel al autorităților competente și miza litigiului pentru partea interesată [Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei (MC); Frydlender împotriva Franței (MC), pct. 43; Sürmeli împotriva Germaniei (MC), pct. 128; Parohis Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (MC), pct. 143].

Așadar, având în vedere prevederile legale menționate, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul reține că durata examinării cauzei civile nr. 2c-1407/2022, inclusiv perioada excesivă de nemotivare a hotărârii judecătorești, nu poate fi justificată prin complexitatea cauzei, comportamentul reclamantei sau prin conduita procesuală a părților.

Colegiul constată că intervalul de peste un an și două luni necesar pentru întocmirea hotărârii motivate depășește în mod evident exigențele termenului rezonabil, astfel cum acesta este definit de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, de

jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

În acest sens, instanța de apel reține că lipsa motivării hotărârii pe o perioadă atât de îndelungată a constituit o formă de inacțiune judiciară, care a afectat în mod direct dreptul reclamantei la un proces echitabil și a împiedicat exercitarea efectivă a căilor de atac.

În acest context, Colegiul judiciar respinge argumentul apelantului Ministerul Justiției, potrivit căruia intimata nu ar fi depus o cerere de accelerare a examinării cauzei. Or, din materialele dosarului rezultă, că SRL „CATOL LUX" a depus cerere de accelerare a procedurii de întocmire a hotărârii integrale la data de 14 august 2023, cerere care a fost examinată și respinsă ca inadmisibilă prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 august 2023. Prin urmare, susținerea apelantului privind pasivitatea procesuală a reclamantei este contrazisă de probele administrate în cauză.

Mai mult, Colegiul subliniază că dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil nu este condiționat de formularea unei cereri de accelerare, iar lipsa sau ineficiența acestui remediu procesual nu exonerează statul de obligația pozitivă de a asigura buna administrare a justiției, conform jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Colegiul apreciază ca neîntemeiată poziția apelantului Ministerul Justiției, potrivit căreia nerespectarea termenului legal de motivare ar avea un caracter pur formal și nu ar echivala cu o încălcare a art. 6 §1 CEDO. Întârzierea motivării hotărârii cu peste un an și două luni depășește orice marjă de apreciere admisibilă și nu poate fi justificată prin complexitatea cauzei sau comportamentul părților. Or, motivarea hotărârii judecătorești reprezintă o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil, iar lipsa acesteia blochează efectiv exercitarea dreptului la apel și continuarea procedurii judiciare.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că pronunțarea dispozitivului fără motivare într-un termen rezonabil echivalează cu o formă de inacțiune judiciară, incompatibilă cu exigențele art. 6 CEDO.

Colegiul reține că durata excesivă a procedurii de redactare a hotărârii este imputabilă exclusiv instanței de fond, iar nu comportamentului părților. Reclamanta a manifestat diligență procesuală și a respectat termenele procedurale.

În aceste condiții, argumentul apelantului Ministerul Justiției, potrivit căruia simpla respectare a procedurii ar exclude constatarea tergiversării, nu poate fi reținut, întrucât însăși nerespectarea obligației legale de motivare în termen constituie o încălcare procedurală gravă, care afectează dreptul părții la o soluționare efectivă a litigiului.

Colegiul reține că instanța de fond a apreciat corect circumstanțele cauzei atunci când a constatat încălcarea dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, însă a respins pretenția privind acordarea prejudiciului moral.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, simpla constatare a încălcării poate constitui, în anumite circumstanțe, o satisfacție echitabilă suficientă, în special atunci când prejudiciul moral nu este demonstrat în mod distinct și concret.

În speță, deși apelanta a invocat dificultăți în activitatea sa economică, nu au fost prezentate probe concludente care să permită cuantificarea unui prejudiciu moral distinct de efectele inerente ale duratei procedurii, motiv pentru care soluția instanței de fond în această parte este legală și temeinică.

În lumina celor expuse, Colegiul constată că argumentele invocate în apelurile declarate nu sunt de natură să răstoarne concluziile instanței de fond, hotărârea atacată fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procesual.

Faţă de cele ce preced şi, având în vedere că argumentele invocate de către apelanți nu pot constitui temei de admitere a cererilor de apel declarate, Colegiul civil reiterează concluzia de a le respinge și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025.

În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. a), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e :

Se resping ca neîntemeiate cererile de apel declarate de reprezentantul Ministerului Justiţiei, Nicolae Nigai şi reprezentantul SC ”Catol Lux” SRL, avocata Tatiana Crivenco.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2025 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocata Tatiana Crivenco în interesele SC ”Catol Lux” SRL împotriva Ministerului Justiţiei cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral şi compensarea cheltuielilor de judecată,

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Nicolae Ghedrovici

Elena Bolocan